

The Strategic Role of Women in Cultivating Forces Loyal to the Velayat: An Analysis of the Link Between Practical Ethics, Social Security, and the Jihadi Spirit in the Context of Hybrid Warfare

fateme morshedi

Level 4 Scholar, Comparative Exegesis, Hazrat Zeinab (SA) Specialized Seminary, Aran-o-Bidgol, Iran.

f.m135@chmail.ir

Abstract

Cultivating individuals committed to Wilayat (allegiance to divine leadership) is a cornerstone of realizing Islamic civilization and a guarantee of the society's enduring security. In this context, women—particularly in their role as mothers—serve as the primary school of upbringing and the most vital factor in maintaining cultural and spiritual resilience against hostile threats. Employing a descriptive-analytical approach and drawing upon Quranic verses, traditions, the conduct of the Infallibles (peace be upon them), and an analysis of contemporary conditions, this study elucidates the strategic role of women in nurturing individuals committed to Wilayat.

The findings indicate that principles such as practical modeling, gradual instruction, honoring personal dignity, balanced affection, and purposeful encouragement and discipline—combined with methods like fostering self-awareness, engaging in family worship, cultivating modesty, monitoring peer associations, and managing media-related upbringing—constitute the most important tools available to mothers for internalizing religious values and the principles of Wilayat.

In the context of hybrid warfare, this role becomes the front line in defending national and religious identity; for a family in which a woman integrates a Velayat-oriented upbringing with a Jihadist spirit fosters psychological security, social capital, and resilience against cultural and security-related aggression.

Ultimately, redefining the role of women within the educational system is not merely a cultural issue but a strategic priority for the survival of the Revolution and the construction of Islamic civilization.

Keywords: Woman, Velayat-oriented upbringing, Family, Social security, Hybrid warfare.

الدور الاستراتيجي للمرأة في تنشئة قوى موالية لـ "الولاية": تحليل للرابط بين الأخلاق العملية والأمن الاجتماعي والروح الجهادية في سياق الحرب الهجينة

فاطمه مرشدي بيدگلي

طالب حوزوي في المستوى الرابع (تخصص التفسير المقارن)، مركز إعداد المعلمين (قم)، مقاطعة آران وبيدغول

f.m135@chmail.ir

ملخص

تُعدّ تنشئة أفراد ملتزمين بمبدأ "الولاية" (الولاء للقيادة الإلهية) ركيزة أساسية لتحقيق الحضارة الإسلامية وضماناً لأمن المجتمع واستقراره. وفي هذا السياق، تُمثّل المرأة - ولا سيما في دورها كأم - المدرسة الأولى للتربية والعنصر الأهم في الحفاظ على المناعة الثقافية والروحية في مواجهة التهديدات المعادية. وتُبيّن هذه الدراسة - بالاعتماد على المنهج الوصفي التحليلي واستناداً إلى الآيات القرآنية والأحاديث الشريفة وسيرة المعصومين عليه السلام وتحليل الواقع المعاصر - الدور الاستراتيجي للمرأة في إعداد أفراد متمسكين بمبدأ الولاية.

وتشير النتائج إلى أن مبادئ مثل القدوة العملية، والتدرج في التعليم، واحترام الكرامة الشخصية، والمودة المتوازنة، والتشجيع والتهذيب الهادف - مقتزنةً بأساليب تعزيز الوعي الذاتي، والمشاركة في العبادات الأسرية، وترسيخ الحياء، ومتابعة علاقات الأقران، وإدارة الجوانب التربوية المتعلقة بالإعلام - تشكل أهم الأدوات المتاحة للأمهات لترسيخ القيم الدينية ومبادئ الولاية في النفوس.

في سياق الحرب الهجينة، يمثل هذا الدور خط الدفاع الأول عن الهوية الوطنية والدينية؛ إذ أن الأسرة التي تدمج فيها المرأة بين التنشئة القائمة على مبدأ "الولاية" والروح "الجهادية" تُرسّخ الأمن النفسي ورأس المال الاجتماعي والقدرة على الصمود في وجه العدوان الثقافي والأمني.

وفي المحصلة، فإن إعادة تعريف دور المرأة داخل المنظومة التربوية لا تُعدّ مجرد مسألة ثقافية، بل تمثل أولوية استراتيجية لبقاء الثورة وبناء الحضارة الإسلامية. الكلمات المفتاحية: المرأة، التنشئة القائمة على مبدأ "الولاية"، الأسرة، الأمن الاجتماعي، الحرب الهجينة.

نقش راهبردی زن در تربیت نیروهای ولایت مدار: واکاوی پیوند اخلاق عملی با امنیت اجتماعی و روحیه جهادی در بستر جنگ ترکیبی

فاطمه مرشدی بیدگلی

طلبه سطح ۴ رشته تفسیر تطبیقی تربیت مدرس قم، شهرستان آران و بیدگل، ایران

f.m135@chmail.ir

چکیده

تربیت نیروهای ولایت مدار، از ارکان تحقق تمدن اسلامی و تضمین کننده امنیت پایدار جامعه است. در این میان، زن، به ویژه در جایگاه مادر، نخستین مدرسه تربیت و مهم ترین عامل پایداری فرهنگی و معنوی در برابر تهدیدات دشمن به شمار می آید. پژوهش حاضر با رویکرد توصیفی - تحلیلی و با استناد به آیات، روایات، سیره معصومان علیهم السلام و تحلیل شرایط معاصر، به تبیین نقش راهبردی زن در تربیت نیروهای ولایت مدار می پردازد.

یافته ها نشان می دهد اصولی چون الگوگیری عملی، تدریج، تکریم شخصیت، محبت متوازن و تشویق و تنبیه هدفمند، همراه با شیوه هایی مانند خودآگاهی بخشی، عبادت خانوادگی، پرورش حیا، نظارت بر هم نشینان و مدیریت تربیت رسانه ای، مهم ترین ابزارهای مادر برای نهادینه سازی ارزش های دینی و ولایی است. در شرایط جنگ ترکیبی، این نقش به خط مقدم دفاع از هویت ملی و دینی تبدیل می شود؛ زیرا خانواده ای که زن در آن تربیت ولایت مدار را با روحیه جهادی پیوند دهد، زمینه ساز امنیت روانی، سرمایه اجتماعی و مقاومت در برابر تهاجم فرهنگی و امنیتی خواهد بود. نتیجه آنکه بازتعریف نقش زن در نظام تربیتی، نه مسئله ای فرهنگی، بلکه اولویتی راهبردی برای بقای انقلاب و تمدن سازی اسلامی است.

کلیدواژه ها: زن، تربیت ولایت مدار، خانواده، امنیت اجتماعی، جنگ ترکیبی

مقدمه

خانواده نخستین و ماندگارترین نهاد اجتماعی است که شخصیت فردی و جمعی انسان در آن شکل می‌گیرد. در این میان، زن به عنوان مادر نقش‌آفرینی بی‌بدیلی دارد؛ او نه تنها فرزند را از نظر جسمانی پرورش می‌دهد، بلکه بنیادهای ایمانی، اخلاقی و هویتی او را نیز پی‌ریزی می‌کند. در ادبیات دینی، تربیت به معنای «رساندن چیزی به حد کمالش به صورت تدریجی» (کفعمی، ۱۴۰۵: ص ۳۳۳) و در اندیشه انقلاب اسلامی، تربیت نیروی ولایت‌مدار به معنای پرورش نسلی است که محوریت ولایت فقیه را با بصیرت، تعهد عملی و روحیه جهادی پذیرفته و در راه تحقق اهداف انقلاب پایدار باشد.

امروزه جامعه ایران در میانه جنگ ترکیبی دشمن قرار دارد؛ جنگی که با بهره‌گیری از رسانه‌های نوین، شبکه‌های اجتماعی، شبهه‌افکنی اعتقادی، تضعیف ارزش‌های خانواده و ایجاد بحران هویت، قصد دارد بنیان‌های ایمانی و انقلابی نسل جوان را متلاشی کند. در چنین شرایطی، نقش مادر به عنوان سدی محکم در برابر این تهدیدات، بیش از هر زمان دیگری اهمیت یافته است. مقام معظم رهبری بارها بر نقش خانواده و به‌ویژه مادر در «تحکیم بنیان‌های دینی» و «مقاوم‌سازی نسل جوان» تأکید کرده‌اند (بانکی‌پور و قماش‌چی، ۱۳۸۰: ج ۲، ص ۷۹).

این پژوهش در پی آن است که با واکاوی اصول و شیوه‌های تربیت ولایت‌مدار

از منظر منابع دینی، پیوند آن را با دو مؤلفه «امنیت اجتماعی» و «روحیه جهادی» تبیین کند و در نهایت، نقش راهبردی زن را در مواجهه با جنگ ترکیبی دشمن به عنوان یک ضرورت انقلابی و تمدنی نشان دهد.

۱. مبانی نظری خانواده و تربیت ولایت‌مدار در جنگ ترکیبی

۱-۱) تعریف و جایگاه تربیت در اسلام

در فرهنگ اسلامی، تربیت فراتر از آموزش و به معنای شکوفایی استعداد های فطری انسان در مسیر عبودیت و قرب الهی است. قرآن کریم هدف خلقت را عبادت معرفی می‌کند: «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ» (ذاریات: ۵۶)، و عبادت نیز جز با تربیتی پیوسته و هدفمند میسر نمی‌شود. از این رو، پیامبران به عنوان مربیان الهی برانگیخته شدند تا انسان را از ظلمات جهل و گناه به سوی نور علم و تقوا هدایت کنند.

خانواده نخستین و اصلی‌ترین عرصه این تربیت است. امام سجاد علیه السلام در رساله حقوق، حق فرزند بر پدر را «أَنْ يُعَلِّمَهُ الْأَدَبَ وَيَهْدِيَهُ إِلَى رَبِّهِ» برمی‌شمارد (نصیرزاده، ۱۳۸۲: ج ۲، ص ۳۷۳). در این میان، نقش مادر به دلیل حضور مستمر، پیوند عاطفی عمیق و تأثیرگذاری در دوران حساس شکل‌گیری شخصیت، از جایگاه ممتازی برخوردار است.

۲-۱) ولایت‌مداری به عنوان غایت تربیت

ولایت‌مداری در اندیشه شیعی، به معنای پذیرش رهبری معصومان علیهم السلام و در

عصر غیبت، نائب برحق ایشان (ولی فقیه) و التزام عملی به ارزش های ناشی از این پذیرش است. این نوع تربیت، فراتر از دینداری فردی، به معنای آماده سازی انسان هایی است که در عرصه های اجتماعی، سیاسی و دفاعی، وفادار به خط ولایت بوده و در برابر جبهه باطل ایستادگی کنند. حضرت زهرا علیها السلام با تربیت فرزندانی چون حسن علیه السلام و زینب کبری علیها السلام، الگوی کاملی از این نوع تربیت را به نمایش گذاشتند.

۳-۱) تحلیل جنگ ترکیبی و نقش راهبردی مادر

۱-۳-۱) چیستی جنگ ترکیبی

جنگ ترکیبی، آمیزه ای از ابزارهای نظامی، امنیتی، اقتصادی، رسانه ای و فرهنگی است که با هدف فروپاشی نظام سیاسی و تغییر ارزش های یک جامعه به کار گرفته می شود. در این الگو، دشمن به جای رویارویی مستقیم نظامی، با بهره گیری از فضای مجازی، شبکه های اجتماعی، نهادهای مدنی و حتی القای شبهات اعتقادی، می کوشد اعتماد عمومی را تخریب کرده، بحران هویتی ایجاد کند و پیوند مردم با نظام اسلامی را دچار گسست سازد.

۲-۳-۱) هدف دشمن از تمرکز بر خانواده و زن

در جنگ ترکیبی، خانواده به عنوان اصلی ترین پایگاه فرهنگی و تربیتی مورد هدف قرار می گیرد. ترویج طلاق، کاهش جمعیت، گسترش فردگرایی، بی بندوباری جنسی و تضعیف نقش مادری، از جمله راهبردهایی است که با

هدف فروپاشی خانواده از درون دنبال می‌شود. زن در این میان، هم به عنوان هدف (با ترویج بی‌حجابی و مصرف‌گرایی) و هم به عنوان ابزار (برای نفوذ در خانواده‌ها) مورد هجوم قرار می‌گیرد.

۱-۳-۳) مادر به مثابه رکن مقاومت در جنگ ترکیبی

در چنین شرایطی، مادر آگاه و متعهد، خط مقدم دفاع از خانواده و جامعه به شمار می‌آید. او با تربیت ولایت‌مدار، نسلی را پرورش می‌دهد که:

الف) دارای هویت مستقل و عزت نفس مبتنی بر ارزش‌های دینی باشد.
ب) در برابر شبهات و هجومه‌های اعتقادی، بصیرت و توانایی تحلیل داشته باشد.

ج) مسئولیت‌پذیری اجتماعی و روحیه جهادی را در عمل نشان دهد.

د) از کیان خانواده و ارزش‌های آن پاسداری کند.

این نقش، فراتر از یک وظیفه فردی، به مسئولیتی راهبردی و ملی تبدیل می‌شود. رهبر شهید فرموده‌اند: «زنان ایرانی با تربیت فرزندان صالح، دارند انقلاب را بیمه می‌کنند» (بیانات ۱۳۹۶/۱۲/۲۲).

۲. اصول راهبردی تربیت ولایت‌مدار (با تأکید بر نقش مادر)

۱-۲) اصل الگوگیری و تأثیر رفتار مادر

امام صادق علیه السلام می‌فرمایند: «كُونُوا دُعَاةَ النَّاسِ بِغَيْرِ اَلْسِنَتِكُمْ» (کلینی، ۱۳۶۹: ج ۲، ص ۱۰۵)؛ یعنی مردم را با عمل خود به خیر دعوت کنید. این روایت، اصل

اساسی تربیت را «تقدم عمل بر گفتار» معرفی می‌کند. مادر با رفتار روزمره خود. از نحوه عبادت تا شیوه سخن گفتن و تعامل با دیگران. مهم‌ترین الگوی فرزند است. روان‌شناسانی چون فروید نیز بر فرایند همانندسازی کودک با والد هم‌جنس تأکید کرده‌اند؛ فرایندی که از طریق آن، ارزش‌های اخلاقی و هویت جنسیتی منتقل می‌شود (ماسن و دیگران، ۱۳۸۰: ص ۵۴۷).

در شرایط جنگ ترکیبی که رسانه‌ها با ارائه الگوهای کاذب (ستارگان سینما، خوانندگان و...) در پی تغییر هویت نسل جوان‌اند، حضور مادر به عنوان الگویی زنده، واقعی و باورمند می‌تواند مانع از اسارت فرزندان در برابر این الگوهای مخرب شود. از این رو، توصیه می‌شود مادران با بزرگداشت مناسبت‌های دینی، معرفی شخصیت‌های بزرگ و بهره‌گیری از کتاب‌ها و فیلم‌های فاخر، الگوهای اصیل را جایگزین الگوهای بیگانه کنند.

۲-۲) اصل تدریج و پرهیز از تحمیل

تربیت فرایندی تدریجی است. در روایات، آموزش عبادات به کودکان نیز به صورت تمرینی و متناسب با توان آنان توصیه شده است. عبادات تمرینی، هرچند تکلیف شرعی به دنبال ندارد، اما انس با خدا و احساس مسئولیت دینی را در کودک نهادینه می‌کند. فلسفی می‌نویسد: کودکی که از آغاز با نماز و دعا مأنوس شود، در بحران‌های زندگی می‌تواند از این سرمایه معنوی بهره‌گیرد (فلسفی، ۱۳۴۱: ص ۱۹۹).

در عرصه جنگ نرم، دشمن با شتاب‌زدگی در پی تغییر سریع باورها و رفتار جوانان است. اصل تدریج در خانواده، یعنی شکل‌گیری آرام و پایدار باورهای

دینی، راهبردی دفاعی در برابر این شتاب زدگی تحمیلی به شمار می آید.

۳-۲) اصل تکریم شخصیت و محبت متوازن

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند: «أَكْرِمُوا أَوْلَادَكُمْ وَأَحْسِنُوا آدَابَهُمْ يُعْزَزْ لَكُمْ» (مجلسی، ۱۴۰۴ ق: ج ۱۰۱، ص ۹۵). تکریم فرزند، عزت نفس و اعتماد به نفس او را تقویت می کند و از پناه بردن به هویت های کاذب جلوگیری می نماید. در مقابل، محبت افراطی نیز به اندازه بی مهری زیان بار است. امام باقر علیه السلام فرمودند: «بِئْسَ الْأَبُ مَنْ أَفْرَطَ فِي بِرِّ وَلَدِهِ» (فلسفی، ۱۳۶۸: ص ۲۰۴). محبتی که با نظم و مسئولیت پذیری همراه نباشد، فرزندى سلطه طلب و ناتوان از رویارویی با سختی ها می پروراند.

در تحلیل جنگ ترکیبی، دشمن با ترویج سبک زندگی مصرف گرا و فردگرا، در پی گسست عاطفی میان اعضای خانواده است. محبت آگاهانه و توأم با کرامت، چسبی است که پیوند خانواده را استحکام می بخشد و کانون آن را در برابر تفرقه افکنی های دشمن مقاوم می سازد.

۴-۲) اصل تشویق و تنبیه به مثابه ابزار انگیزش

قرآن کریم با به کارگیری هم زمان «بشارت» و «انذار» (مکارم شیرازی، ۱۳۷۹: ج ۱، ص ۴۲۵) ضرورت دوگانه تشویق و تنبیه را در هدایت انسان یادآور شده است. تشویق، استعداد های درونی را شکوفا می کند و تنبیه به جا از عادت به ناهنجاری ها جلوگیری می نماید.

در دوران جنگ نرم که دشمن با تطمیع و تهدید در پی تغییر ارزش هاست،

والدین باید با تقویت نظام تشویق و تنبیه منطقی در خانواده، فرزندان را در برابر این دوگانه‌های کاذب ایمن سازند.

۳. شیوه‌های عملی تربیت نیروهای ولایت‌مدار

۱-۳) خودآگاهی بخشی و کرامت‌افزایی

امیرالمؤمنین علیه السلام می‌فرماید: «مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ» (تمیمی آمدی، ۱۳۶۶: ص ۷۶۸) و نیز: «مَنْ هَانَتْ عَلَيْهِ نَفْسُهُ فَلَا تَزُجْ خَيْرُهُ» (همان، ص ۲۳۲). خودشناسی، بنیاد پرهیز از گناه و زمینه‌ساز پذیرش ولایت است. مادر با آشنا ساختن فرزند با کرامت ذاتی انسان و جایگاه خلافت الهی او، مانع از افتادن وی در دام ضد ارزش‌ها می‌شود.

در شرایط جنگ شناختی که دشمن با روایت‌های تحقیرآمیز از هویت ایرانی - اسلامی در پی ایجاد احساس حقارت در نسل جوان است، تقویت عزت نفس مبتنی بر باورهای دینی، نوعی اقدام بازدارنده در برابر این جنگ محسوب می‌شود.

۲-۳) پرورش حیا به مثابه سپر اخلاقی

حیا از نگاه امام صادق علیه السلام عامل بازدارنده از قبیح و ضامن وفای به عهد و احترام به حقوق دیگران است (جعفی کوفی، ۱۹۶۹ق: ص ۷۹). حیا، افزون بر حفظ عفت فردی، به امنیت اجتماعی نیز کمک می‌کند. در جنگ ترکیبی، دشمن با ترویج بی‌حیایی در رسانه‌ها و فضای مجازی، در پی فروپاشی حریم‌های اخلاقی و فروکاستن جایگاه زن به کالاست. مادر با آموزش حیا در

گفتار، پوشش و رفتار، نه تنها دختران بلکه پسران را نیز در برابرین موج آسیب ها مقاوم می سازد.

۳-۳) نظارت برهمنشینان و مدیریت تربیت رسانه ای

امام علی علیه السلام می فرمایند: «لَا تُصَاحِبِ الشَّرِيرَ فَإِنَّ طَبْعَكَ يَسْرِقُ مِنْ طَبْعِهِ شَرًّا وَأَنْتَ لَا تَعْلَمُ» (ابن ابی الحدید، ۱۴۰۴ ق: ج ۲۰، ص ۲۷۲). این روایت، خطر معاشرت با نابابان را گوشزد می کند. امروز رسانه های نوین و شبکه های اجتماعی، نقش همنشینان نامرئی را ایفا می کنند.

مادر با آگاهی از آسیب های اینترنت، قرار دادن رایانه در فضای عمومی خانه، آموزش «نه» گفتن به پیام های ناشناس و ایجاد جایگزین های فرهنگی مانند کتاب، اردو و فعالیت های گروهی، می تواند نظارت هوشمندانه ای برای این همنشینان مجازی داشته باشد (امینی، ۱۳۷۹: ج ۲، ص ۱۱۴).

۴-۳) تربیت برمحبت اهل بیت علیهم السلام

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند: «أَدَّبُوا أَوْلَادَكُمْ عَلَى حُبِّ عَلِيٍّ» (ابن بابویه، ۱۳۹۵: ج ۳، ص ۴۹۳). محبت اهل بیت علیهم السلام نه صرفاً احساسی عاطفی، بلکه عاملی جهت دهنده به رفتار و سپری در برابر انحرافات است.

مادر با برگزاری جشن های ولادت، بیان فضایل، پیوند دادن خاطرات خوش با سیره معصومان علیهم السلام و ایجاد ارتباط معنوی با اماکن متبرکه، این محبت را در وجود فرزند نهادینه می کند. در جنگ ترکیبی که دشمن با شبهه افکنی درباره امامت و ولایت فقیه در پی ایجاد فاصله میان مردم و رهبری است، این محبت ریشه دار

می‌تواند سپری در برابر القائات سوء باشد.

۳-۵) اهتمام به عبادت و تقویت روحیه جهادی

خداوند به پیامبر ﷺ فرمان می‌دهد: «وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا» (طه، ۱۳۲). نماز و عبادت در خانواده، افزون بر ایجاد انضباط معنوی، روحیه صبر، ایثار و جهاد را تقویت می‌کند. رهبر معظم انقلاب نیز عبادت را عامل «محکم شدن جوانان در مقابل تهاجم فرهنگی» دانسته‌اند (بانکی‌پور و قماش‌چی، کودک، نوجوان و جوان، ج ۲، ص ۷۹). عبادت جمعی در خانه، دعا‌های خانوادگی و توجه به نماز اول وقت می‌تواند روحیه جهادی را در فرزندان به صورت عملی نهادینه سازد.

۳-۶) شبهه‌زدایی و بصیرت‌افزایی در خانواده

یکی از شیوه‌های مهم در جنگ ترکیبی، شبهه‌افکنی در مبانی دینی و انقلابی است. امام صادق علیه السلام می‌فرماید: «بَادِرُوا أَوْلَادَكُمْ بِالْحَدِيثِ قَبْلَ أَنْ يَسْبِقَكُمْ إِلَيْهِمُ الْمُرْجِيَّةُ» (کلینی، ۱۳۶۹: ج ۶، ص ۴۷). مرجئه در آن روز گروهی بودند که عمل را در دین نفی می‌کردند؛ امروز نیز جریان‌هایی با رویکردی مشابه می‌کوشند ارزش‌های انقلابی و جهادی را به حاشیه برانند.

مادر با آموزش معارف دینی در قالب داستان، گفت‌وگو و پاسخ‌گویی به شبهات شناختی می‌تواند فرزند را از انحرافات فکری مصون دارد. رهبر معظم انقلاب نیز تأکید کرده‌اند: «امروز باید با شبهات ذهنی جوانان برخوردی متفکرانه و کارشناسانه صورت گیرد، زیرا دشمن در صدد شبهه‌پراکنی است» (طهماسبی،

۴. پیوند اخلاق عملی، امنیت اجتماعی و روحیه جهادی ۴-۱) اخلاق عملی در خانواده، مبنای امنیت اجتماعی

امنیت اجتماعی تنها با تدابیر پلیسی تأمین نمی‌شود؛ بلکه ریشه آن در اخلاقیات نهادینه شده در خانواده است. از نگاه امام علی علیه السلام، عباداتی همچون نماز و روزه، انسان را از گناه بازمی‌دارند و زمینه‌های تکبر و زورگویی را از میان می‌برند (نهج البلاغه، خطبه ۱۹۲). خانواده‌ای که اعضای آن به اخلاق عملی پایبند باشند، نه تنها در درون خود از آرامش برخوردار است، بلکه به عنوان یک سلول سالم اجتماعی، از بروز بسیاری از ناهنجاری‌های اجتماعی پیشگیری می‌کند.

۴-۲) روحیه جهادی، محصول خانواده ولایت مدار

جهاد در عصر حاضر تنها به میدان نبرد محدود نیست؛ بلکه جهاد تبیین، جهاد علمی، جهاد اقتصادی و جهاد فرهنگی نیز از مصادیق مهم آن به شمار می‌آیند. روحیه جهادی به معنای ایثار، مدیریت در بحران، مقاومت در برابر محرومیت‌ها و حفظ انسجام در شرایط دشوار است.

این روحیه در خانواده‌ای شکل می‌گیرد که مادر آن با صبر، توکل و عمل صالح، الگویی عملی برای فرزندان باشد. مادرانی که در دوران دفاع مقدس اداره پشت جبهه را بر عهده داشتند و امروز نیز در مواجهه با جنگ اقتصادی و رسانه‌ای، با مدیریت معیشت و تربیت آگاهانه فرزندان نقش آفرینی می‌کنند،

تجسم عینی این پیوند میان خانواده، اخلاق و روحیه جهادی هستند.

نتیجه‌گیری

زن در جایگاه مادر، نقشی راهبردی و بی‌بدیل در تربیت نیروهای ولایت‌مدار ایفا می‌کند. این نقش بر اصولی همچون الگوگیری عملی، تدریج در تربیت، تکریم شخصیت، محبت متوازن و بهره‌گیری هدفمند از تشویق و تنبیه استوار است و از طریق شیوه‌هایی مانند خودآگاهی بخشی، پرورش حیا، تربیت عبادی، مدیریت معاشرت و رسانه و نیز شبیه‌زدایی در خانواده تحقق می‌یابد.

در شرایط جنگ ترکیبی امروز، این نقش از یک وظیفه فردی فراتر رفته و به مسئولیتی راهبردی برای صیانت از هویت دینی جامعه، استمرار انقلاب اسلامی و زمینه‌سازی برای تحقق تمدن نوین اسلامی تبدیل شده است. خانواده‌ای که در آن مادر به عنوان مربی ولایت‌مدار ایفای نقش کند، به کانونی برای تولید امنیت اجتماعی و پرورش روحیه جهادی بدل خواهد شد.

از این رو، بازخوانی جایگاه زن در نظام تربیتی ضرورتی است که باید در سیاست‌گذاری‌های کلان فرهنگی، نظام آموزشی، رسانه‌ها و برنامه‌های حمایتی از خانواده مورد توجه قرار گیرد. مادر تراز انقلاب اسلامی نه یک سوژه مصرفی در تبلیغات، بلکه معمار اصلی آینده انقلاب و ضامن استمرار راه امام و شهید است.

منابع و ماخذ

قرآن کریم.

۱. نهج البلاغه. (۱۳۸۵). ترجمه محمد دشتی. قم: مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی امیرالمؤمنین (علیه السلام).
۲. ابن بابویه قمی، محمد بن علی. (۱۳۹۵). من لایحضره الفقیه. تهران: دارالکتب الاسلامیه.
۳. امینی، ابراهیم. (۱۳۷۹). اسلام و تعلیم و تربیت. تهران: سازمان انجمن اولیا و مربیان.
۴. بانکی پورفرد، امیرحسین؛ قماش چی، احمد. (۱۳۸۰). کودک، نوجوان و جوان از دیدگاه مقام معظم رهبری. قم: مرکز مطالعات تربیت اسلامی وزارت آموزش و پرورش.
۵. تمیمی آمدی، عبدالواحد. (۱۳۶۶). غررالحکم و دررالکلم. قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
۶. جعفری کوفی، مفضل بن عمر. (۱۹۶۹ق). توحید المفضل. مکتبه الداوری.
۷. طهماسبی، احمد. (۱۳۸۴). شیوه‌های رفتار با جوانان. قم: یاقوت.
۸. عاملی کفعمی، ابراهیم بن علی. (۱۴۰۵ق). المصباح. قم: رضی.

۹. فلسفی، محمدتقی. (۱۳۶۸). *الحديث: روایات تربیتی*. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
۱۰. فلسفی، محمدتقی. (۱۳۴۱). *کودک از نظر وراثت و تربیت*. تهران: هیئت نشر معارف اسلامی.
۱۱. کلینی، محمد بن یعقوب. (۱۳۶۹). *اصول کافی*. تهران: دارالکتب الاسلامیه.
۱۲. ماسن، پاول هنری و دیگران. (۱۳۸۰). *رشد و شخصیت کودک*. ترجمه مهشید یاسایی. تهران: نشر مرکز.
۱۳. مجلسی، محمدباقر. (۱۴۰۴ق). *بحار الانوار*. بیروت: مؤسسه الوفاء.
۱۴. معتزلی، عبدالحمید بن ابی الحدید. (۱۴۰۴ق). *شرح نهج البلاغه*. قم: کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی.
۱۵. مکارم شیرازی، ناصر و همکاران. (۱۳۷۹). *تفسیر نمونه*. تهران: دارالکتب الاسلامیه.
۱۶. نصیرزاده، قاسم. (۱۳۸۲). *سیری در رساله حقوق امام سجاد (علیه السلام) سلسله گفتارهای آیت الله یثربی*. قم: فرهنگ آفتاب.

